Nyyssösten sukuseura ry

TIEDOTE • 29 • marraskuu 2014

Yritysesittely: Pieksämäen Kanavatarvike Oy

• *Anneli Miettinen, Pieksämäki*

Viereisen kuvan taustalla näkyvässä riihessä aloittivat Nyyssösen veljekset, Arvo ja Seppo, 1970-luvun alussa kotipaikallaan peltityöt. Veljekset olivat töissä Partekin konepajalla Montolassa, ja vapaa-ajalla iltaisin ja viikonloppuisin kehittivät omaa yritystoimintaa. Kuva kertoo oman teollisuushallin rakentamisen aloituksesta. Omasta metsästä kaadettiin puut, jotka sitten sahattiin lautatavaraksi. Itse tehden saatiin oma teollisuushalli käyttöön vuonna 1974. Yrityksen nimi oli tuolloin Montolan Pelti- ja Rautarakenne.

Veljekset erosivat Partekin työsuhteesta ja aloittivat oman yrityksen toiminnan. Vakituisen palkkatyön jättäminen koko kylän työllistävästä Partekista oli iso päätös siihen aikaan. Nyyssösen suvun miehet olivat hankkineet elantonsa Partekilta ja Montolan kalkkikaivoksesta jo monessa polvessa. Arvon ja Sepon isä Emil oli ennen jatkosodassa kaatumistaan työskennellyt kaivoksessa, samoin hänen isänsä Asarias. Asarias Nyyssönen oli kolmas työntekijä 1900-luvun alussa perustetussa Montolan kaivoksessa.

Montolasta käsin veljekset tekivät peltitöitä Pieksämäen talousalueella. Veljesten tiet kuitenkin erkaantuivat 1970-luvun loppupuolelle tultaessa. Seppo lähti poikineen Helsinkiin vieraalle asennustöihin, ja Arvo muutti yrityksen Pieksämäelle ostamansa omakotitalon isoon autotalliin. Arvo urakoi puolenkymmentä miestä työllistäen aina Venäjän Sovetskija myöten.

1980-luvun lopussa reissutöihin kyllästynyt Arvo teki muutoksia yrityksessään. Vuonna 1988 nimi muuttui Pieksämäen Kanavatarvike Oy:ksi, ja autotallista lähdettiin omaksi ostettuun teollisuushalliin, jossa yritys toimii tänäkin päivänä. Toimialaa supistettiin jättämällä asennustyöt pois. Yritys keskittyi ilmanvaihtokanavien ja -osien, rakennuspeltilistojen ja konehuoneiden valmistukseen. Asiakkaat haalittiin Pieksämäen lähellä olevista kasvukeskuksista, Kuopio, Jyväskylä, Mikkeli ja Joensuu. Helsingistä saatiin muutama hyvä kontakti, joiden turvin yritys alkoi kasvaa ja kehittyä nykyisiin mittoihin.

Arvo siirtyi eläkepäivien viettoon vuonna 2004, jolloin tehtiin sukupolvenvaihdos ja Arvon tytär Anneli Miettinen otti johdettavakseen 15 miestä työllistävän yrityksen. Nykyään yrityksessä työskentelee jo kolmas sukupolvi, Annelin poika Otto.

Pieksämäen Kanavatarvike Oy:n tuotteet ovat pysyneet samoina alusta lähtien. Valmistustapa on nykyaikaistunut ja koneellistunut, mutta edelleen IV-kanavien valmistus on pitkälti kokoonpanotyötä, joka tehdään käsin. Asiakaskunta on laajentunut käsittämään koko Suomen. Yritys on saanut oman jalansijan ilmanvaihtokanavien valmistajana Suomessa. • Lisätietoja: www.kanavatarvike.fi

Pelti-Arvo, Arvon valmistama patsas Kanavatarvike Oy:n 25-vuotisjuhlaan.

Joululahjaksi Nyyssös-tuotteet

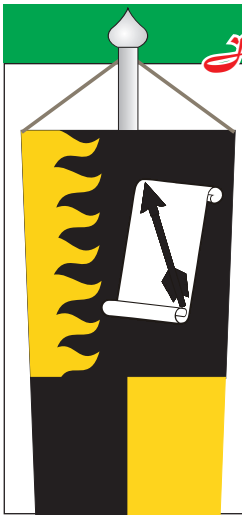

- Nyyssösten Suku I -kirja 75,-
- Isännänviiri 95,-

Tilaukset: **Esko Nyyssönen,** puh. 0400 237 671

- Pinssi 5,-
- Lippis 8,-
- Nilkkasukat 8,-
- Pikeepaita 9,-
- Solmiopidike 10,-
- Pöytästandaari 25,-

Tilaukset: **Lempi Markkanen,** puh. 040 731 2833
Toimitukset ilman postiennakkoa!

- Lasten body ja t-paita 10,-

Tilaukset: **Marianne Sartomaa,** puh. 0400 488 696

Katso tarkemmat tiedot tuotteista nettisivuiltamme: www.nyyssonen.info > sukuseura > tuotteet

Hyvä Nyyssösten sukuseuran tukija!

Tarjoamme mahdollisuuden esitellä yrityksenne toimintaa tiedotelehdessämme. Kirjoituksen ei tarvitse olla kovin pitkä – puoli A4-sivuakin riittää. Yksi valokuva olisi myös tervetullut. Lähetä kirjoitus sähköpostitse osoitteeseen marianne.sartomaa@marimedia.fi

Puheenjohtajan palsta

• *Esko Nyyssönen, Iittala*

Arvoisat sukuseuran jäsenet

Lämmin syystervehdykseni täältä Hämeenlinnan Kalvolan Iittalasta! Olemme saaneet nauttia kauniista ja lämpöisestä kesästä sen monine anteineen sekä harvinaisen pitkälle syksyä jatkuneesta aurinkoisen kuulakkaasta säästä. Hyvästä kesästä taas uutta voimaa saaneina on ilo siirtyä kristikansamme valon juhlan odotuksen aikaan – jouluun, sekä ottamaan vastaan tulevan talven tuiskut kuin pakkasetkin.

Perinteiseen tapaansa sukuseuramme ”työrukkanen” eli hallitus on myös kuluvan vuoden aikana kokoontunut ja työskennellyt yhteisten asioiden parissa ja niiden hyväksi. Se on tänä vuonna istunut kahdesti saman pöydän ääressä ja kahdesti Skype-kokouksessa. Kun monellakin tavoin valtakunnassamme taloudellisesti elämme suurta niukkuuden aikaa, on sukuseuramme hallitus näin Skype-kokoustamalla edes hiukan osaltaan keventänyt toimintamme yleiskuluja.

Jäsenistömme on kiitoksen ansaitsevalla tavalla osallistunut jäsenmaksujen yhteydessä suorittamallaan vapaaehtoistuella sukuseurassamme suoritettuun ja suoritettavaan DNA-tutkimukseen! Varapuheenjohtajamme Timo Nyyssösen johdolla on hallitus panostanut tuntuvasti löytääkseen uusia toimintamme tukijoita, jotka näyttäytyvät meille mm. tiedotteemme sekä kotisivujemme kautta.

II-sukukirjamme ja sen tutkimusasiat ovat aktiivisessa työstövaiheessaan edelleen lähes yksinomaa sukututkimusvastaavamme Ari Kankkusen ”työpöydällä”. Kuten todettu, on pyrkimys saada II-kirjamme julkaistuksi vuoden 2016 sukukokoukseemme mennessä. Ari ottaa kiitollisuudella vastaan I-kirjan tietoihin korjauksia ja uusia tietoja vielä 1.10.2015 saakka! Se on ehdoton takaraja!

Hallituksemme on syksyn aikana tarkentanut toimintasuunnitelmaa sekä budjettia kuluvalta 3-vuotiskaudelta 2013–2016.

Hallituksemme nimissä kiitän lämpimästi kaikkia sukuseuramme hyväksi tekemästänne työstä ja antamastanne tuesta sekä myös hallituksemme jäseniä aktiivisuudestaan ja toivotan kullekin läheisinensä parhainta Joulun odotuksen aikaa ja sen viettoa kuten Onnea ja Menestystä Vuodelle 2015! •

Tiedot uuteen sukukirjaan on toimitettava 1.10.2015 mennessä!

Hallitus on päättänyt sukukirja II julkaisuaikataulun. Kirja julkaistaan sukujuhlassa vuonna 2016. Kirjan taittotyöhön ja painatukseen varataan aikaa reilu puoli vuotta, joten tietojen syöttäminen sukuohjelmistoon päättyy 1.10.2015, eli vajaan vuoden kuluttua.

Tämän aikarajan jälkeen kirjaan tuleviin sukutauluihin voi tehdä vain pieniä korjauksia, uusia perheitä ei enää voi lisätä. **Siksi on tärkeää, että kirjaan halutut tiedot toimitetaan pikaisesti tutkimusvastaavalle, Ari Kankkuselle** (yhteystiedot takasivulla).

Veikko Nyyssösen DNA-tulos

• *Ari Kankkunen, Varkaus*

Tammikuussa 2010 Erkki Juuti kiinnitti huomiota Veikko Nyyssösen (taulu 201) DNA-tulokseen, joka poikkesi huomattavasti toisista Nyyssösten sukuhaaroista otettuihin näytteisiin. DNA-tulosten vertailussa Veikon lähimmät osumat olivat Reino Nyyssönen ja Juhani Väyrynen 3 askeleen päässä.

Juutin mielestä olisi tarkistettava, onko ko sukuhaaran kirjassa olevassa tutkimuksessa virhe, vai onko tämän sukuhaaran näytteessä vuosisatojen mittaan todella tapahtunut näin paljon enemmän mutaatioita.

Nyt Ari Kolehmainen on löytänyt Veikon pienelle erolle muihin DNA-tuloksiin loogisen selityksen, nimittäin isien iät seuraavan sukupolven syntyessä:

Mauno Laurinpoika	54 v.
Mikko Maunonpoika	45 v.
Aatami Mikonpoika	31 v.
Aatami Aataminpoika	52 v.
Uuno Eelis Aataminpoika	48 v.

Eli viidestä vain yksi on ns. keskimääräisessä iässä isäksi tullut, muut keskimääräistä iäkkäämpiä isiä. Mutaatioita on siis ehtinyt tapahtua monessakin sukupolvessa.

Ei siis mitään syytä epäillä etteikö Veikon sukuhaara olisi puhtaita Nyyssösiä. Hänen lähimmät osumat ovat kuitenkin samoja kuin muillakin, mutta eroa on vain hieman enemmän. 7 askeleen päässä oleviinkin todennäköisyys yhteiseen esi-isään 20 sukupolven päässä on 80%. •

Suvun itentiteetistä

• *Heikki Nyyssönen, Oulu*

Sukukirjamme henkilöhakemistossa on 42 Janhosta. Se ei vielä kerro, miten läheisiä sukumme ovat. DNA-testi kertoi enemmän. Testissä oli mukana kahdeksan Janhosta/Janhusta ja sama määrä Nyyssösiä. Tulokset osoittavat, että olemme varsin läheistä sukua. Janhosten viime vuonna ilmestynyt jäsentiedote tiivistää:

”Nyyssösten ja Janhosten DNA-testitulokset sijoittuvat niin toistensa lähelle, että kyseessä voisi olla yksi yhteinen sukuseura.”

Siis suvuillamme on yhteinen kantaisä, ehkä joku joroislainen ”kantaukko”, josta polveutunevat myös esimerkiksi Kolehmaiset ja Ahoset.

”Suursukuseurassa” pitää olla seinät leveällä ja katto korkealla. Tervetuloa mukaan myös Väyryset ja Varikset, Laakkoset ja Pyykköset! Teilläkin on varmaan yhteinen ”kantaukko” meidän kanssa.

Mutta hei, miten identiteettimme käy? Sen käy niin, että sitä ei enää ole.

Suvun ”itentiteetti” on arvokas asia. Sitä pitää vaalia. Pitää kuin kukkaa kämmenellä. Hyvähän se on olla tekemisissä muitten sukuseurojen kanssa, kun ei mene ihan veljeilyksi. Suvun identiteetillä on rajat. DNA-testissä ne sumenevat.

Kas kun dna ei tunne rajoja. Kun suvut ovat samoilla seuduilla – tässä tapauksessa Joroisissa – ristenneet toisiaan avioliittojen kautta, ei ihme, että joidenkin Janhosten perimän erot Nyyssösiin nähden saattavat olla jopa pienempiä kuin toisiin Janhosiin nähden.

Sukujen kesken ero on kuitenkin aivan selvä. Janhoset ja Nyyssöset ovat kyllä ehkä lähtöisin samasta joroislaisesta ”kantaukosta”, mutta kumpikaan suku ei hänestä ala. Kummallakin on oma alkunsa, oma kantaisänsä, josta suvun lähtölaskenta alkaa.

Omassa sukuseurassa me kunnioitamme parhaiten tätä sukuperintöä. Samalla olemme valmiita kuin partiolaiset yhteistyöhön lähisukujen (ja muidenkin) kanssa. Töitä riittää – ja kustannuksia jaettavaksi – esimerkiksi ja ehkä nimenomaan DNA-tutkimuksen saralla! •

Vanha kunnon Nyyssölä

• *Heikki Nyyssönen, Oulu*

Käynti Ähtärin Nyyssölässä innosti selaamaan nettiä. Jotain sieltä löytyikin, mutta paljon jäi vielä löytymättä. Monta kysymystä jäi vastausta vaille. Mutta ei huolta, kyllä Ari tai Erkki Hämäläinen tai joku muu niihinkin vielä vastaa.

En voi väittää, että olisin saanut selville jotain sellaista, mikä on ollut jo tiedossa. Mutta kylläkin jotain, mikä oli minulle itselleni uutta, kuten esimerkiksi sen, että Nyyssölä ei ole alkujaan Nyyssösen perustama. Siellä oli ollut jo muita.

Mutta katsotaanpa laajempaa kuvaa ennen kuin mennään yksityiskohtiin. Ähtärinkylä, jonne Lauri Nyyssönen vuoden 1621 paikkeilla – jostain, mitä emme tiedä – saapui, kuului siihen aikaan Satakunnan historialliseen maakuntaan, tarkemmin sanottuna Ruoveden hallintopitäjään. Koko Ähtäri oli erämaata, jonne pirkkalaismiehet Kangasalan ja Lempäälän kylistä ilmestyivät jo varhain keväällä kalastamaan ja metsästämään ja josta he syksyn myötä palasivat koteihinsa tervetulleine saaliineen. Elettiin erätalousaikaa, joka kesti aina vuoteen 1552. Pirkkalaisten erätalous päättyi, kun Kustaa Fincke kuningas Kustaa Vaasan toimeksiannosta ryhtyi siirtämään savolaisia Pohjanmaalle. Siellä oli maata otettavaksi ja metsää kaskettavaksi. Näiden Savon miesten joukossa oli muun muassa Reko Vihavainen.

Mistä tuli Reko? Ilmeisesti Säämingistä, jonne Vihavaisia on tullut Karjalan puolelta. Sulkavalla, nykyisessä Kammolan kylässä, on asunut Vihavaisia 1500-luvun puolivälin tienoilla. Voi otaksua Rekonkin sieltä lähteneen. Ei hän yksin lähtenyt. Samoihin aikoihin Ähtärinkylään savolaisena uudisasukkaana Oinonen, Kilponen, Ollikainen, Laasonen ja toinenkin Vihavainen. Mutta ei vielä – tietääksemme – yhtään Nyyssöstä.

Savolaiset siis asettuivat entisille pirkkalaisten eräsijoille. Sinne, nimenomaan Kangasalan Toikkolan kylän takamaalle, Reko Vihainen pystytti talonsa. Siitä, Nyyssölän edeltäjästä, tuli Ähtärinkylän talo I. Elettiin vuotta 1567.

Kovin paljon ei Rekosta tiedetä, mutta se sentään, että tilalla oli hevonen, lehmä ja viisi lammasta. Metsää oli todennäköisesti enemmän kuin tarpeeksi, mutta kyllä sitä kaskeamiseen tarvittiinkin. Ja kun metsä loppui, otettiin – tai ainakin yritettiin ottaa – lisää. Niin teki Rekokin. Yhdessä parin muun miehen kanssa hän kaskesi luvatta läheisen Viikin kartanon mailla. Siitä tuli sakkoa 40 markkaa.

Mutta jätetään jo Vihavaiset. Mennään Nyyssösiin.

Reko ei ole Nyyssölän isäntänä enää vuoden 1605 jälkeen. Talo näyttää jääneen autioksi. Ajat olivat ankeat. Elettiin niin sanottua pientä jääkautta. 1500-luvun loppu kului sodan melskeissä ja 1600-luku alkoi hirvittävällä nälänhädällä. Vuosi 1601 oli kuuluisa Olkivuosi. Kolmekymmenvuotinen sota syttyi vuonna 1618. Ei ole lainkaan ihme, että Ähtärissäkin monet talot autioituivat. Niin kävi muun muassa sen toisen Vihavaisen, Eerikin, talolle. Se oli autiona, verotekniseesti tai muuten vuodesta 1613 vuoteen 1621.

Kun pahin oli ohi, talot saivat uudet omistajat. Myös Reko Vihavaisen talo sai uuden omistajan. Hän oli Lauri Nyyssönen, joka oli isännäksi tullessaan noin 30 vuoden ikäinen. Mistä Lauri Nyyssölään tuli, missä oleili sitä ennen? Se ei ole tiedossa. Yltiöpäinen veikkaukseni on, että hän tuli Ähtäriin samasta suunnasta kuin Rekokin eli kaakosta – kenties Säämingistä. En ole koskaan voittanut Veikkauksessa, mutta tässä ei mitään menetäkään, kun maine on jo mennyt.

Sukututkimustilanne lienee se, että Laurin jälkeen Nyyssölää isännöivät ikäjärjestyksessä Antti, Lauri Antinpoika ja Lauri Laurinpoika. Viimeksi mainittu oli tietämäni mukaan Ähtärinkylällä vuoteen 1685 ja sen jälkeen Hankavedellä, niin ikään Ähtärissä, vuoteen 1697. Netistä poimin sellaisen tiedon, että Laurilla ja hänen Marketta o.s. Tiainen -vaimollaan oli kolme lasta: Tuomas, Erkki ja Liisa. Tuomaasta kerrotaan, että hän oli talollinen Ähtärin Nyyssölässä. Erkin arvelen olevan sen Erkki Laurinpojan, joka tavataan myöhemmin Evijärvellä. Liisa näyttää avioituneen Keuruulla Juho Antinpoika Makkosen kanssa. Heillä oli ainakin yksi lapsi, Matti Tenhunen. Nämä tiedot ovat nettiosoitteesta Aliina Vuorisen esipolvet.

Ähtärin Nyyssölän päärakennus toukokuussa 2014. Tilalla on asunut Nyyssösiä vuodesta 1621 1700-luvun alkuun, jolloin tila autioitui ja joutui isovihan jälkeen toiselle suvulle.

Jos edellä oleva pitää paikkansa, Nyyssölässä on ollut Nyyssönen isäntänä ainakin vielä 1700-luvun alkupuolella. Nyyssölällä oli myös torppia, ainakin Kyntölässä ja Ohraniemessä. Nettitietojen mukaan myös Ohraniemessä on ollut Nyyssösiä. Kuka tietää, vaikka heidän ja edellä mainitun Matti Tenhusen, Liisa Laurintytär Nyyssösen lapsen, jälkeläisiä olisi vielä jossain.

Edellä olevaan on tietysti hyvä suhtautua varauksin. Netissä liikkuu myös sellaisia tietoja, joita on vaikeaa, jopa mahdotonta, sovittaa yhteen edellä sanotun kanssa. Vuosiluvut eivät mätsää ja niin edelleen. En esimerkiksi ymmärrä lainkaan, miten Tuomaalla olisi voinut olla Simo-niminen poika, joka kuoli jo 1703, jolloin Tuomas oli vielä poikanen. Mutta jos niin oli, niin se on sitten ihan eri juttu, kuten Kipling sanoi.

Kuten on seuraavakin. Se on se tavallinen tarina eräästä Maria Laurintytär Nyyssösestä, joka oli ilmeisesti piikana Keuruulla Lauri Eskonpoika Kömillä. Laurin vanhin poika oli tietenkin Esko Laurinpoika, syntynyt 1685. Esko on ollut sukukypsässä iässä samoihin aikoihin kuin edellä mainittu Tuomas Nyyssönen oli Nyyssölän isäntänä, mutta Tuomaan tytär ei ollut Maria, vaan Liisa – ellei Liisa ollutkin Maria tai ehkä Liisalla oli myös sisko nimeltä Maria. Mutta olkoon se nyt miten tahansa.

Juttu on se, että Esko ja Maria alkoivat muhinoida keskenään, ja se ei pysynyt salassa – niin kuin ei yleensäkään pysynyt. Asian tultua ilmi sitä käsiteltiin Ruoveden ja Keuruun käräjillä. Tuomiokapitulin päätös, joka oli langettava, oli, että Eskon oli naitava Maria tai … Silloin Eskon isä, Lauri Kömi, teki jotain ennen kuulumatonta: hän repi tuomiokapitulin päätöksen! Ehkä myös hiuksensa ja vaatteensakin. Mutta eihän se mitään auttanut. Tieto kertoo, että nuoret menivät vihille (parempi naida kuin palaa) ja myös sen, että Maria (tai Liisa tai joku muu) kuoli vanhana emäntänä.

Ei tähän muuta voi enää lisätä kuin, että kyllä sukututkimus on hauskaa! •

IA
Itella Posti Oy

Itella Green

Syntyneitä

Cnut Carl Rafael Blomberg
12.8.2014 Kemiössä
Mitat: 3710g, 49 cm.
Vanhemmat:
Claus Blomberg ja
Emilia Frisk (TAULU 2562)

Huomionosoitus

Kari Pekka Nyyssöselle ja Marianne Sartomaalle luovutettiin 4.10.2014 hallituksen kokouksessa Sukuseurojen Keskusliitto ry:n hopeiset ansiomitalit suomalaisen sukuseuratoiminnan hyväksi tehdystä ansiokkaasta työstä. Molemmat ovat olleet Nyyssösten sukuseuran hallituksen jäseniä vuodesta 2007. Oikealla puheenjohtaja Esko Nyyssönen.

seuran INFO

www.nyyssonen.info

Esko Nyyssönen
puheenjohtaja
esko.nyyssonen@
nyyssonen.info /
puh. 0400 237 671
Pinttitie 3, 14500 Iittala

Heidi Markkanen
jäsenasiat
heidi.markkanen@
nyyssonen.info

Ari Kankkunen
tutkimusvastaava,
sukutietojen tilaukset
ari.kankkunen@
saunalahti.fi /
puh. 040-8253 304
Kanervakuja 6 A 1,
78850 Varkaus

Seuratoiminnan tukijat

RENGAS Nyyssönen

Jorma Nyyssönen Oy

PIEKSÄMÄEN KANAVATARVIKE OY

SISÄ-SAVON SÄHKÖ OY
www.s-ssoy.fi
Herralantie 5, 77600 SUONENJOKI
Puh. 010 271 1930

GRANIITTIRAKENNUS KALLIO OY
www.graniittirakennuskallio.fi

HÄN AUTTOI SINUA.
NYT ON SINUN VUOROSI AUTTAA.
Jos et ehdi itse, me huolehdimme rakkaistasi.
Kaikki kotihoitopalvelut meiltä. Kysy lisää.
KOTIPALVELU VERENPISARA
Puh. 050 581 2031
Kotitalousvähennys -45%
www.kotipalveluverenpisara.fi

ASFALTTIKALLIO OY

Kanerva Oy
Kaide ja kuljetus

RÄJÄYTYSKONSULTIT OY

Plaana
Liikennesuunnittelu
Aluesuunnittelu
Ympäristösuunnittelu
Tie- ja katusuunnittelu
Hankintapalvelut
Plaana Oy | Hallituskatu 36 A | 90100 Oulu
puh. 0207 999 740 | fax. 0207 999 749 | www.plaana.fi

novaholm

SEEPSULA

Suonenjoen MANSIKKAKARNEVAALIT 11.–13.7.2014